

Brussel, 16 mei 2013

Reële concurrentie op de energiemarkt in Vlaanderen in 2012

In 2012 werd de elektriciteits- en aardgasmarkt in Vlaanderen, net als in de rest van België, flink door elkaar geschud. Er kan geen redelijke twijfel meer bestaan dat er reële concurrentie is op de energiemarkt. Deze concurrentie wordt duidelijk uitgedrukt in de marktaandelen van alle uitdagers. Deze volgden in 2012 verder het in 2011 ingezette pad en stegen tot het hoogste niveau ooit. Ook de concentratie-indexen waren nooit beter. Bedrijven liepen in 2012 hun achterstand in en zijn nu even actief als de gezinnen.

HEEL VEEL ACTIVITEIT

- In 2012 werd de elektriciteits- en aardgasmarkt in Vlaanderen flink door elkaar geschud.
- Nadat de activiteitsgraad al in 2011 piekte, werd in 2012 nog massaler van energieleverancier veranderd: 534.758 elektriciteitsklanten en 361.397 aardgasklanten. De ongezien grote media-aandacht voor energie, onder invloed van de federale maatregelen zoals de prijsplafonnering voor variabele contracten en de afschaffing van de verbrekingsvergoedingen droeg bij tot een sterk verhoogd bewustzijn bij de elektriciteits- en aardgasafnemers.
- Nadat de gezinnen lange tijd voorop liepen, hebben de bedrijven nu hun achterstand ingelopen en zijn ze nu even actief als de gezinnen.
- De marktaandelen van de meeste nieuwkomer-energieleveranciers zijn sterk gegroeid; daarmee gaat een daling gepaard van die van de traditionele spelers.
- Er is reële concurrentie op de energiemarkt. Dit blijkt uit de gunstige evolutie van de concentratie-indexen. Hoewel alle indexen nog niet op het niveau zijn dat aanzien wordt als een volledig concurrentiele markt, betekent 2012 een tot nog toe ongeziene verbetering op dit vlak.
- Er zijn in 2012 minder contracten van onbepaalde duur en er is een verschuiving van 2-jaar naar 1- en 3-jaarcontracten. Deze tendensen worden voor een deel bepaald door het succes van de groepsaankopen, die typisch tot 1-jaarcontracten leiden.

PRIJSEVOLUTIE BIJ GEZINNEN

- Voor een gezin met een doorsnee *elektriciteits*verbruik is de gewogen gemiddelde prijs van de contracten gestegen met minder dan 1%). De gewogen gemiddelde prijs van de standaardleveranciers lag eind 2012 ruwweg 5% hoger dan een jaar voordien. Het prijspeil van de standaardleveranciers, alsook die van de gewogen gemiddelde laagste prijs was nooit hoger dan in december 2012. De actieve elektriciteitsklanten hadden een prijsvoordeel dat aan de klanten van de standaardleveranciers voorbijging.
- Begin 2013 hebben de standaardleveranciers de voorwaarden voor de klanten die op dat moment nog geen contract hadden, gelijkgeschakeld met de voorwaarden van hun meest populaire contract. Dit leverde deze klanten een voordeel op, maar niet zo groot als het voordeel dat door een actieve keuze mogelijk is.
- De gewogen gemiddelde prijs van contracten met vaste energieprijzen is lager dan die van contracten met variabele energieprijzen. Dit gaat in tegen het intuïtieve aanvoelen dat contracten met vaste energieprijzen hoger moeten zijn omdat de leverancier zich indekt tegen potentiële onvoorziene prijsstijgingsrisico's. Door de prijsplafonnering van variabele contracten en de onzekerheid over de toekomst van deze contracten eind 2012 werd allicht door verschillende leveranciers ingezet op de verkoop van vaste contracten.
- De prijscurven van de gewogen gemiddelde prijs van de 2-jarige en 3-jarige contracten sluiten sinds augustus 2012 nauw bij elkaar aan. De gewogen gemiddelde prijs van de contracten met onbepaalde duur is nog altijd het laagst.

- De sociale maximumprijs daalde tussen december 2011 en december 2012 met meer dan 12%. Het gewogen gemiddelde elektriciteitsstarief van de netbeheerder nam over diezelfde periode veel minder sterk af.
- Voor gezinnen die verwarmen met *aardgas* met een doorsnee verbruik daalde de gewogen gemiddelde prijs van de contracten en de gewogen gemiddelde laagste prijs met 5%. De prijscurve van de gewogen gemiddelde prijs van de standaardleveranciers is stabiel als gevolg van de prijsplafonnering die tussen april en december 2012 van toepassing was.
- Eind 2011 dook de curve van de gewogen gemiddelde prijs van de aardgascontracten met vaste energieprijs onder die van de standaardleveranciers. Een jaar later, ligt de curve van de contracten met vaste energieprijs ook onder die van de contracten met variabele energieprijs. We vinden op de aardgasmarkt dus een gelijkaardige contra-intuïtieve situatie terug als voor elektriciteit.
- De prijscurve van de gewogen gemiddelde prijs van de standaardleveranciers ligt het hoogst en die van de contracten van onbepaalde duur het laagst.

GROENESTROOM EN WKK-MARKT

- De markten voor groenestroom- en warmte-kranchcertificaten kenden in 2012 ook een bewogen jaar. Het beleid dat milieuvriendelijke elektriciteitsproductie moet ondersteunen werd grondig vertimmerd in functie van de sterk gewijzigde marktomstandigheden, zoals de oplopende overschotten. De hervorming van het certificatenstelsel heeft echter pas een beperking van het uitgereikte aantal GSC tot gevolg vanaf 2013. Ondertussen zijn de overschotten wel verder toegenomen.
De kritiek op het ondersteuningssysteem focust uitsluitend op de kosten en negeert de positieve effecten van de groei van decentrale productie. Deze zijn inderdaad moeilijker in te schatten en zullen zich ten dele pas in de toekomst manifesteren.
- De afgelopen jaren zijn grote overschotten aan groenestroom- en warmte-kranchcertificaten opgebouwd. Voor warmte-kranchkoppeling was 380% van het aantal in te leveren certificaten beschikbaar op de markt, voor groenestroomcertificaten 220%. Deze overschotten wegen op de certificatenmarkten.
- Zo daalde de gemiddelde prijs waaraan certificaten op de bilaterale markt verkocht worden verder in 2012, zowel voor groenestroom- als voor warmte-kranchcertificaten.
- Ook worden steeds grotere hoeveelheden warmtekranchcertificaten aangeboden voor opkoop door de distributienetbeheerders, bij gebrek aan afzetmogelijkheden op de bilaterale markt. Zowel voor groenestroom als voor WKK werden dubbel zoveel certificaten aan de netbeheerders overgedragen om zo minimumsteun te krijgen.
- Ook groenestroomcertificaten die niet afkomstig zijn van zonnepanelen werden nu aangeboden aan distributienetbeheerders. Dit wijst erop dat ook in deze markt de terugval van de vraag naar certificaten vanwege partijen die certificaten moeten inleveren voor het quotum begon terug te vallen.

Het Marktrapport 2012 vindt u op de VREG-website onder Energiemarkt > Publicaties > Rapporten.

Het Jaarverslag 2012 vindt u op de VREG-website onder Energiemarkt > Publicaties > Jaarverslagen.

Voor meer informatie over dit persbericht:

André Pictoel, Gedelegeerd Bestuurder VREG

Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt

Publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigd agentschap

Graaf de Ferrarisgebouw | Koning Albert II-laan 20 bus 19 | B-1000 Brussel

02/553.13.52, 0473/593.874 of andre.pictoel@vreg.be

www.vreg.be